

Description and Analysis of the Linguistic Components of the Dispute Resolution Council Members in Persuading the Parties to the Dispute: Critical Analysis of the Conciliation Meetings Discourse (Forensic Linguistics Approach)

Mitra Rezazadeh¹, Akram Korani², Ali Moradi³

1. Department of English Language and Linguistics, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran. Email: Mitra.rzzdh@iau.ac.ir

2. Corresponding Author Department of English Language and Linguistics, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran. . Email: Korani.akram@iauksh.ac.ir

3. Department of Sociology, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran. Email: AMoradi2020@iauksh.ac.ir

Article Info

Abstract

Article Type:
Research Article

Article History:

Received:
8, November, 2024

In Revised Form:
30, November, 2024

Accepted:
10, December, 2024

Published Online:
19, January, 2025

Keywords: Patterns, persuasion, discourse, analysis, council, Lakla

The function of persuasion as a linguistic action is to change the audience's attitude and behavior or strengthen his beliefs. In general, persuasion is the basic and ultimate goal of all types of communication behaviors. This kind of persuasion is applied in the form of language tricks and the phenomenon of persuasion has an active presence in speech. The study of linguistic methods and tools involved in persuasion leads to the examination of the issue of power and how to dominate the mind, and this itself is the beginning of critical discourse analysis. Critical discourse analysis relies on methodological theories. The theory of Laclau and Mouffe has presented a systematic formulation in this field. Discourse is the result of the communication and interaction of the speakers in a social and cultural context. Legal discourse, due to the inherent nature of communication with the audience through "language", contains various methods of persuasion, which discourse analysis can discover many of them. The Dispute Resolution Council, as a legal-judicial institution, has created a special legal discourse by using various functions of language as the main tool. The main goal of the current research is to analyze the legal discourse of this council and examine the role of linguistic knowledge in its persuasion methods. In this research, the data has been collected by field method and direct observation, from 20 sessions of conciliation branches of the Dispute Resolution Council of Islamabad Gharb city. The data includes a total of 1,273 parts of speech, which formed the linguistic body of the research and were analyzed in a descriptive-analytical way, based on the theory of Laclau and Mouffe. The research question is, what are the findings of linguistics based on the theory of Laclau and Mouffe that can be effective in the process of persuading the parties to the dispute in the discourse of the members of the dispute resolution council? The result of the research shows that in order to convince the parties to the dispute, the linguistic tools of highlighting, the relationship between the signifier and the signified, backgrounding and hegemony, in descending order, have played an effective role in the discourse of the dispute resolution council members. In this discourse, the members of the council have used several effective words as persuasive elements by fixing the semantic system, each of which has specific meanings with specific signifiers.

Cite this The Author(s): Rezazadeh, M., Korani, A., Moradi, A.,(2024-2025): Description and Analysis of the Linguistic Components of the Dispute Resolution Council Members in Persuading the Parties to the Dispute: Critical Analysis of the Conciliation Meetings Discourse (Legal Linguistics Approach); Journal of Language Researches, No. 2, Vol.15 , Serial No. 29, Autumn & Winter - (157-180)-

DOI: [10.22059/jolr.2024.385054.666902](https://doi.org/10.22059/jolr.2024.385054.666902).

1. Introduction

The act of persuasion functions as a linguistic action that involves changing the attitudes and behaviors of audiences or reinforcing their beliefs. In general, persuasion is the primary goal of all forms of communicative behavior. This type of persuasion is carried out through linguistic strategies, and the phenomenon of persuasion actively manifests within discourse. Studying the methods and linguistic tools related to persuasion leads to an examination of power dynamics and ways of dominating the mind, which serves as a starting point for discussions in critical discourse analysis. Critical discourse analysis relies on systematic theories, with the framework provided by the theories of Laclau and Mouffe. Discourse arises from the communication and interaction of speakers within a social and cultural context. Legal discourse, by its inherent nature in relation to its audience through "language," incorporates various persuasive strategies, many of which can be uncovered through discourse analysis. The Dispute Resolution Council, as a legal-judicial entity, has created a unique legal discourse by utilizing various linguistic functions as its primary tool. The main purpose of this study is to analyze the legal discourse of this council and examine the role of linguistic knowledge in its persuasive strategies. In this research, data were collected through field methods and direct observation from twenty sessions of the peace branches of the Dispute Resolution Council in Islamabad West County. The data consist of 1,273 segments of discourse, which form the linguistic core of the research and have been analyzed descriptively and analytically based on the theories of Laclau and Mouffe. The research question is: What linguistic findings based on the theories of Laclau and Mouffe can be effective in the persuasion process of the parties involved in the discourse of the members of the Dispute Resolution Council? The results indicate that in persuading the involved parties, prominent linguistic tools such as emphasis, marginalization, the relationship between sign and signifier, and hegemony play significant roles in the discourse of the council members. In this discourse, council members utilize various effective vocabulary to create a stable semantic system, employing persuasive elements that each relate specific meanings to their signifiers.

Critical discourse analysis is designed to enhance awareness of individuals' internal motivations for addressing the objective problems of society. By proposing hypotheses, social issues are examined realistically and scientifically, leading to a more comprehensive understanding of them. Accordingly, the search for answers to the current research question involves identifying and describing linguistic strategies within the framework of critical discourse analysis based on the theories of Laclau and Mouffe, focusing on face-to-face interactions and dialogues among the members of the Dispute Resolution Council and the involved parties. Based on this examination, council members utilize elements aligned with the principles of applied linguistic knowledge to create a positive understanding in the minds of the parties and persuade them towards reconciliation and peace.

2. Results

In discourse analysis based on the theories of Laclau and Mouffe, emphasizing one's strengths and the weaknesses of the opponent, as well as marginalizing one's weaknesses and the strengths of the opponent, are important categories that council members resort to in persuading the parties to achieve peace and reconciliation. Therefore, they achieve their objectives by marginalizing and downplaying the issues that create conflict between the parties while emphasizing the strengths that may

facilitate persuasion for reconciliation. Based on the main objective of the research, this study examines and analyzes the effective practical components in the discourse of the members of the Dispute Resolution Council according to the mentioned theory. This paper presents an analysis of forty (40) segments of discourse from a total of 1,273 segments to illustrate the persuasive strategies based on the theories of Laclau and Mouffe. The analysis results indicate that in the examined discourse, emphasis plays a very important role in persuasion. They utilize a stable semantic system that includes words such as patience, problem-solving, satisfaction, guilty, convicted, penalties, and delays, each establishing its own signifiers with specific meanings. For example, the semantic system of patience conveys meanings through signifiers such as not rushing decisions, avoiding hasty actions, creating opportunities, and granting extensions, all aimed at persuasion. The semantic system of problem-solving is depicted through signifiers like obtaining satisfaction, compensating for damages, dialogue among the parties, and maintaining respect and even friendship, as portrayed by the council members. The primary focus of the discourse among the members of the Dispute Resolution Council is achieving peace and reconciliation, with persuading the parties and gaining their approval framed as the main strategies of this signifier, reaching semantic stability. A council member seeks to gain the parties' satisfaction through patience and tolerance. Additionally, they view efforts to resolve issues within the council and avoid sending cases to court as a basis for strengthening the central signifier in the discourse.

Regarding the issue of hegemony in the discourse of the Dispute Resolution Council, members attempt to convey their superiority and dominance to the parties using linguistic methods. A council member, by choosing the auxiliary verb "should" or frequently using the word "right," seeks to relate meanings to the central signifier of peace and reconciliation. In spoken segments where the speaker invites the audience towards reconciliation, the social authority and power of the council member can persuade the parties to achieve peace and reconciliation; however, despite this effective role, it has had the least impact on the council's discourse. From the examination of the findings of the present study, it is clear that if a council member employs linguistic components within the framework of the social and cultural structure of the community to have a greater impact on the parties, their speech may take on a prescriptive and sometimes domineering tone, thereby increasing the likelihood of persuasion. To achieve this goal, the council member must possess adequate knowledge of these linguistic components and utilize linguistic resources effectively.

توصیف و تحلیل مؤلفه‌های زبانی اقناع در گفتمان اعضای شورای حل اختلاف، بر اساس نظریهٔ لاک‌لا و موفه (رویکرد زبان‌شناسی حقوقی)

میترا رضازاده^۱، اکرم کرانی^۲، علی مرادی^۳

Mitra.rzzdh@iau.ac.ir

Korani.akram@iauksh.ac.ir

A-Moradi2020@iauksh.ac.ir

۱. گروه زبان‌شناسی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران. رایانامه:

۲. نویسنده مسئول گروه زبان‌شناسی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران. رایانامه:

۳. گروه جامعه‌شناسی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران. رایانامه:

چکیده

اطلاعات مقاله

کارکرد اقناع به عنوان کنش زبان‌شناختی، تغییر نگرش و رفتار مخاطب یا تقویت باورهای اوست. به‌طور کلی اقناع هدف اساسی و غایی همه نوع رفتارهای ارتباطی است. این‌گونه اقناع در قالب شگردهای زبانی اعمال می‌شود و پدیدهٔ اقناع در درون کلام حضور فعال دارد. مطالعهٔ شیوه‌ها و ابزار زبانی دخیل در اقناع، به بررسی مسألهٔ قدرت و چگونگی سلطه بر ذهن منتهی می‌شود و این خود سرآغاز مباحث تحلیل گفتمان انتقادی است. تحلیل گفتمان انتقادی بر نظریه‌های روشمندی تکیه دارد. نظریهٔ لاک‌لا و موفه صورت‌بندی نظام‌مندی در این حوزه ارائه کرده است. گفتمان نتیجه ارتباط و تعامل مباشران کلام در بافتی اجتماعی و فرهنگی است. گفتمان حقوقی، به دلیل ماهیت ذاتی ارتباط با مخاطبان از راه «زبان»، شیوه‌های مختلفی را برای اقناع در بردارد که تحلیل گفتمان می‌تواند بسیاری از آن‌ها را کشف کند. شورای حل اختلاف به‌عنوان نهاد حقوقی-قضایی، با استفاده از انواع کارکردهای زبان به عنوان ابزار اصلی، گفتمان حقوقی ویژه‌ای را ایجاد کرده است. هدف اصلی پژوهش حاضر نیز تحلیل گفتمان حقوقی این شورا و بررسی نقش کاربرد دانش زبان‌شناختی در شیوه‌های اقناع آن است. در این پژوهش داده‌ها به‌روش میدانی و مشاهدهٔ مستقیم، از ۲۰ جلسهٔ شعب سازشی شورای حل اختلاف شهرستان اسلام‌آباد غرب گردآوری شده است. داده‌ها در مجموع ۱۲۷۳ پاره‌گفتار را شامل می‌شود که پیکرهٔ زبانی پژوهش را تشکیل داده‌اند و به شیوهٔ توصیفی-تحلیلی، بر اساس نظریهٔ لاک‌لا و موفه تحلیل شده‌اند. پرسش پژوهش این است که یافته‌های زبان‌شناسی بر اساس نظریهٔ لاک‌لا و موفه که در فرایند اقناع طرفین دعوا در گفتمان اعضای شورای حل اختلاف می‌توانند مؤثر واقع شوند، کدام‌اند؟ نتیجه تحقیق نشان می‌دهد که جهت اقناع طرفین دعوا، ابزار زبانی برجسته‌سازی، و حاشیه‌رانی، رابطه دال و مدلولی، و هژمونی، به ترتیب نزولی، در گفتمان اعضای شورای حل اختلاف نقش مؤثر داشته‌اند. در این گفتمان، اعضای شورا با استفاده از تثبیت نظام معنایی واژگان مؤثر متعدد، به‌عنوان عناصر اقناع‌کننده بهره گرفته‌اند که هریک با دال‌های مشخص مفاهیم خاص داشته‌اند.

نوع مقاله:

علمی - پژوهشی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۳/۰۸/۱۸

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۳/۰۹/۱۰

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۳/۰۹/۲۰

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۱۰/۳۰

واژه‌های کلیدی: اقناع،

تحلیل گفتمان انتقادی،

شورای حل اختلاف، لاک‌لا و

موفه

استاد: رضازاده، میترا؛ کرانی، اکرم؛ مرادی، علی؛ (۱۴۰۳): توصیف و تحلیل مؤلفه‌های زبانی اقناع در گفتمان اعضای شورای حل اختلاف، بر اساس نظریهٔ لاک‌لا و موفه (رویکرد زبان‌شناسی حقوقی): پژوهش‌های زبانی، سال ۱۵، شماره ۲، پاییز و زمستان، پیاپی ۲۹- (۱۸۰-۱۵۷)

DOI: 10.22059/jolar.2024.385054.666902

۱. مقدمه

گفتمان نتیجه ارتباط و تعامل مباشران کلام در بافتی اجتماعی و فرهنگی است. به‌عنوان بخشی از کارکرد طبیعی، پدیده اقناع^۱ جزو جدانشدنی کنش کلامی است. هر انسانی از سطحی‌ترین امور زندگی مانند خرید روزانه تا موارد پیچیده‌تر از قبیل ارائه یک سخنرانی تبلیغاتی، در حال قانع کردن و قانع شدن است. اقناع یک کارکرد زبان‌شناختی است که هدف آن نفوذ در مخاطب برای تغییر فکر یا رفتار یا تقویت باورهای اوست. مطالعه شیوه‌ها و ابزار زبانی دخیل در اقناع مسأله قدرت و چگونگی سلطه بر ذهن را در معرض تحلیل قرار می‌دهد که جزو مباحث تحلیل گفتمان انتقادی^۲ است. نظریه‌های روشمندی در این نوع تحلیل وجود دارد که از میان آن‌ها نظریه لاکلا و موفه^۳ صورت‌بندی نظام‌مند و مفاهیم و مؤلفه‌های بیشتری نسبت به سایر نظریات ارائه کرده است.

از جمله حوزه‌هایی که تحلیل گفتمان می‌تواند در انجام پژوهش‌های گوناگون علمی در آن بسیار نظام‌مند و کاربردی عمل کند، زبان‌شناسی حقوقی^۴ است. دانش زبان‌شناختی در بافت حقوقی، بازجویی‌ها، محاکمه و رویه قضایی، در دعوی کیفری و حقوقی کاربرد چشمگیری دارد. شورای حل اختلاف نیز به‌عنوان بخشی از بدنه دستگاه قضایی، در کاهش حجم پرونده‌های ورودی به دادگستری‌ها و گسترش صلح و سازش سهم بسزا و نقش مؤثری داشته است. در نتیجه همانند پژوهش حاضر - می‌تواند مقصد پژوهش‌های متعددی قرار گیرد. گفتمان شکل‌گرفته در جلسات شورای حل اختلاف چه از سوی اعضا، چه از سوی طرفین دعوا شکلی از ارتباط است که قصد و هدف آن اقناع مخاطبین است. فرض جستار حاضر این است که مؤلفه‌های زبانی مؤثر و اقناعی در گفتمان اعضای شورای حل اختلاف وجود دارد که می‌تواند با مؤلفه‌های زبانی و عوامل مؤثر نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه، همخوانی داشته باشد. از این‌رو اساس پژوهش بر این پرسش استوار است که: یافته‌های زبان‌شناسی و کاربردشناسی که در فرایند اقناع طرفین دعوا در گفتمان اعضای شورای حل اختلاف، بر اساس نظریه لاکلا و موفه می‌توانند مؤثر واقع شوند، کدام‌اند؟ هدف این تحقیق کشف، توصیف و تحلیل راهبردها، شیوه‌ها و عواملی است که در مسیر یافتن پاسخ سؤال پژوهش قرار دارد.

۲. پیشینه پژوهش

در سال‌های اخیر پژوهش‌های فراوانی در مورد کاربرد یافته‌های زبان‌شناسی در دادگاه‌ها و محافل قضایی کشور انجام یافته است؛ اما هنوز شاخه نوپای زبان‌شناسی حقوقی به جایگاهی که

1. persuasion
2. Critical discourse analysis
3. Laclau & Mofe
4. Forensic linguistics

شایسته و بایسته آن در حل و فصل امور قضایی بوده، نائل نشده است. موضوع پژوهش حاضر نیز از نوع تحقیقات این حوزه است که در تسهیل امور قضایی کاربرد دارند. جستارهای زیر از جمله پژوهش‌های شایان ذکر در این زمینه هستند:

باغینی‌پور (۱۳۸۳) در مقاله «اقناع و برخی تدابیر آن، بحثی در سخن‌کاوی انتقادی» فرایند اقناع را ابزاری برای تسلط بر ذهن و کسب قدرت بر اساس شکل‌گیری مدل‌های ذهنی و نمودهای اجتماعی معرفی کرده است. آقاگل‌زاده (۱۳۸۶) در مقاله‌ای با عنوان «زبان‌شناسی قضایی (قانونی) رویکرد نوین در زبان‌شناسی کاربردی» به معرفی زبان‌شناسی حقوقی پرداخته و میزان تأثیر و نقش آن را در دادگاه‌ها و امور قضایی مربوط و حتی در کار پلیس بررسی کرده است. وی همچنین در کتاب *زبان‌شناسی حقوقی* (۱۳۹۱) کاربردهای زبان‌شناسی حقوقی را در امور قضایی و کشف جرائم شرح داده است.

داوودی (۱۳۹۲) در پژوهشی با عنوان «شیوه‌های اقناع» به بررسی و درک ضرب‌المثل‌های فارسی در نوجوانان یک‌زبان و دو‌زبان و تحلیل مقایسه‌ای عملکرد بر پایه مدل اقناع محدودیت پرداخته است. زائری و همکاران (۱۳۹۶) در مقاله‌ای با عنوان «توصیف و تحلیل شیوه‌های زبانی و فرازبانی و کلا جهت اقناع در دادگاه‌های علنی ایران: تحلیل گفتمان دادگاه کیفری (زبان‌شناسی حقوقی)»، انواع شیوه‌های اقناع و کلا در دادگاه‌های کیفری ایران را بررسی کرده‌اند. طبق این بررسی، وکلا از شیوه‌های زبانی، تبصره‌های قانونی و از راهبردهای کاربردشناسی، حذف، اظهار، نام‌دهی، تأیید بر پشیمانی جهت اقناع بهره برده‌اند.

دهقان و کرمی (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «گواه‌نمایی در اقناع بازپرس»، اظهارات دو فرد متهم به قتل در دو پرونده کیفری را تحلیل کرده، نشان داده‌اند که متهمان از ساخت‌های گواهی‌نامه، ساخت‌های گزارشی، افعال و واژه‌های گواه‌نما در کلام خود برای اقناع بازپرس استفاده می‌کنند. همچنین دهقان و مهربان (۱۴۰۱) مقاله‌ای با عنوان «بازنمایی مؤلفه‌های گفتمانی وکلا در اقناع قاضی از منظر زبان‌شناسی حقوقی: مطالعه موردی گفتمان پرونده‌های کیفری» منتشر کرده‌اند. آن‌ها شیوه‌های اقناع قاضی توسط وکلا در دادگاه‌های کیفری و حقوقی ایران بر اساس تحلیل گفتمان انتقادی و نظریه لاک‌لا و موفه را بررسی و دریافته‌اند: وکلا با تثبیت نظام معنایی گفتمان شامل واژه‌هایی چون آزادی موکل، تخفیف در مجازات و غیره به‌عنوان عوامل شناختی جهت اقناع بهره می‌گیرند و با استفاده از برجسته‌سازی و حاشیه‌رانی، به بیان نقاط قوت موکل خود و نقاط ضعف رقیب می‌پردازند. این پژوهش جزو اندک پژوهش‌هایی است که در زمینه شیوه‌های اقناع قضات بر اساس نظریه لاک‌لا و موفه انجام گرفته و به لحاظ موضوع اقناع و نظریه گفتمان انتقادی، با پژوهش حاضر وجه مشترک زیادی دارد.

تحقیقات دیگری نیز بر اساس نظریه لاک‌لا و موفه در حوزه‌های سیاسی و اجتماعی انجام گرفته است. برای نمونه از مقاله «تحلیل گفتمان انتقادی اشعار احلام نصر بر اساس نظریه

لاکلا و موفه» نوشته احمد امیدوار (۱۴۰۰) می‌توان نام برد که نتیجه تحلیل وی نشان می‌دهد دال مرکزی در این گفتمان تشکیل خلافت اسلامی است و وقت‌های جهاد، هجرت، تسخیر دنیا و شریعت حول آن مفصل‌بندی شده است. قاسمی (۱۴۰۰) مقاله‌ای با عنوان «تحلیل گفتمان انتقادی سازش با تکیه بر رویکرد لاکلا و موفه مطالعه موردی: روزنامه عکاظ» دارد که به تحلیل انتقادی شیوه مفصل‌بندی سازش در روزنامه عکاظ عربستان پرداخته است. طبق یافته‌های وی، روزنامه عکاظ با غیریت‌سازی از فلسطینی‌ها، آنان را به‌عنوان تهدیدی برای مردم عربستان معرفی می‌کند و با برجسته‌سازی شرایط کرونایی، به حاشیه‌رانی فساد مالی رهبران این کشور و مسأله سازش فلسطین می‌پردازد.

جستار حاضر از لحاظ چارچوب نظری با دو پژوهش اخیر همسان و مشابه است؛ اما به لحاظ بستر تحقیق و روش، با آن‌ها تفاوت دارد. گفتنی است در پژوهش‌هایی که در زمینه فرایند اقناع صورت گرفته، کم‌تر به بررسی دانش زبان‌شناختی و کاربردشناختی در دادگاه‌ها و نهادهای وابسته پرداخته شده است. چنانچه پژوهشی به بررسی فرایند اقناع در گفتمان شورای حل اختلاف به‌عنوان بخشی از بدنه دستگاه قضایی کشور به‌صورت میدانی پردازد و بر اساس نظریه لاکلا و موفه نیز باشد، دارای نوآوری است.

۳. چارچوب نظری

یکی از اهداف تحلیل گفتمان انتقادی بررسی کارکردهای مبتنی بر مشکلات اجتماعی است. گفتمان حقوقی و قضایی و به‌تبع آن، شورای حل اختلاف نیز منبعث از بافت اجتماعی و روابط متقابل آن‌ها با جامعه مخاطبان است که طرفین دعوا هستند. ابزار نظریه تحلیل گفتمان، مطابق چارچوب نظری ذیل، در فرایند اقناع مخاطبان شورای حل اختلاف به کار می‌رود.

گفتمان «محصول ارتباط و تعامل مباشران گفتگو در بافتی اجتماعی و فرهنگی است» (یارمحمدی، ۱۳۹۳: ۱۱) و «تحلیل انتقادی گفتمان به تجزیه و تحلیل انضمامی، زبان‌شناختی متن و کاربرد زبان در تعاملات اجتماعی می‌پردازد» (یورگنسن و فلیپس، ۱۳۹۶: ۱۱۳). یکی از اهداف تحلیل گفتمان انتقادی تحلیل کارکردهای اجتماعی است که مشکلات اجتماعی را نشان می‌دهد (Bloor & Bloor, 2007: 12). تحلیل گفتمان انتقادی برای تحلیل گفتمان‌هایی که در آن‌ها مسأله روابط قدرت آن‌گونه که در زبان به کار می‌رود، کارکرد مؤثری دارد. در این نوع تحلیل، نظریه لاکلا و موفه (۱۹۸۵) اهمیت خاصی می‌یابد؛ زیرا تحلیل گفتمان را از حوزه فرهنگ و فلسفه به حوزه سیاست و جامعه وارد کرده است (حسینی‌زاده، ۱۳۸۳: ۱۹۴) به‌ویژه، به‌رغم سایر نظریات، تمایز گفتمانی و غیرگفتمانی را مردود دانسته و تمام حوزه‌های اجتماعی را گفتمانی می‌داند. همچنین تحلیل گفتمان لاکلا و موفه با مجموعه وسیعی از داده‌های زبانی و غیرزبانی به‌مثابه متن برخورد می‌کند (مقدمی، ۱۳۹۰: ۹۴). از دیدگاه لاکلا و موفه گفتمان جهان اجتماعی را در قالب معنا می‌سازد و این ساختن از طریق زبان که ماهیتی بی‌ثبات دارد، صورت می‌گیرد.

«زبان هم در ایجاد واقعیت و هم در بازنمایی آن نقش اساسی داشته و تغییر در گفتمان‌ها سبب تغییر در کل نظام اجتماعی می‌گردد. از این رو نزاع گفتمانی به ایجاد، تغییر و بازتولید واقعیت اجتماعی منجر می‌شود» (حسینی‌زاده، ۱۳۸۳: ۱۸۲).

تحلیل گفتمان انتقادی ریشه در زبان‌شناسی انتقادی دارد که در اواخر دهه هفتاد میلادی گروهی از زبان‌شناسان پیرو مکتب نقش‌گرای هالیدی (فولر، هاج، کرس) در دانشگاه ایست آنجلینا گرد هم آمدند و در مطالعات خود درباره کاربرد زبان، رویکرد زبان‌شناسی انتقادی را برگزیدند و این اصطلاح را در کتاب معروف خود زبان و کنترل به کار بردند (آقاگل‌زاده، ۱۳۸۶: ۳۹). زبان‌شناسان انتقادی وظیفه اصلی زبان‌شناسی انتقادی را پیدایش و گسترش آگاهی انتقادی نسبت به زبان به مثابه عاملی برای سلطه می‌دانند (فرکلاف، ۱۳۷۹: ۱۱۹)؛ بنابراین بسیاری از گفتمان‌ها در خدمت ایجاد تبعیض، مشروعیت‌دهی یا مشروعیت‌زدایی، به حاشیه راندن و اقصاء هستند.

۱-۳. اقناع

اقناع عمل نفوذ در دیگران و «متقاعدسازی افراد برای نگرشی متفاوت و عمیق در مفاهیم و اشیاء است. قانع کردن دیگران، به دنبال تغییر در رفتار، ادراک، قضاوت و... اتفاق می‌افتد» (Alexander & Other, 2002: 796). ماهیت اقناع نفوذ و تأثیرگذاری است. اقناع در بردارنده خاصیت روان‌شناختی آزادی است و ترغیب شونده‌گان احساس می‌کنند که موافق میل خود، اهداف و رهنمودهای تعیین‌شده را انجام می‌دهند (بینگر، ۱۳۷۶: ۱۰). به طور کلی اقناع هدف اساسی و غایی همه نوع رفتارهای ارتباطی است (متولی، ۱۳۸۴: ۷۴). کارکرد اقناع به عنوان رفتاری زبان‌شناختی، تغییر فکر و رفتار مخاطب یا تقویت باورهای مثبت شده اوست.

هدف از اقناع تلاش برای مجاب ساختن مخاطبین به پذیرش موضوع و خواسته‌ای، به وسیله ارائه مناسب اطلاعات است (همان: ۲۹)؛ بنابراین «اقناع، فرایندی است که در آن هر نوع پیامی به قصد شکل دادن، تقویت کردن یا تغییر دادن کنش دیگران به وجود می‌آید» (Lesser, 2011: 2). در کنش اقناع، مخاطب احساس می‌کند که تغییر و اصلاح اندیشه و رفتار برایش سودمند خواهد بود؛ بنابراین بارضایت و بدون مقاومت با موضوع همسو می‌شود. اقناع، ارائه مناسب اطلاعات است؛ یعنی استفاده از عناصر بلاغی برای تأثیر بخشیدن به کلام (متولی، ۱۳۸۴: ۲۹). این گونه اقناع در قالب شگردهای زبانی اعمال می‌شود. چنانکه در گفتمان قضایی رواج دارد.

1. Fowler
2. Hodge
3. Kress

۲-۳. مفصل‌بندی

به باور لاک‌لا و موفه (Laclau & Mouffe, 1985) گفتمان پیکره نظام‌مندی است که از مفصل‌بندی عناصر و مفاهیم مرتبط حاصل می‌شود و مجموعه‌ای از واژگان را در برمی‌گیرد که به‌گونه‌ای معنادار با هم در ارتباط هستند. آن‌ها اعتقاد دارند که مفهوم مفصل‌بندی و گفتمان را می‌توان در یک تعریف گنجانده: ما هر عملی را که منجر به برقراری ارتباط بین عناصر شود به‌نحوی که هویت این عناصر در نتیجه عمل مفصل‌بندی تعدیل و تعریف شود، مفصل‌بندی تعریف می‌کنیم و کلیت ساختمان حاصل از عمل مفصل‌بندی را گفتمان می‌گویند (Ibid: 105). به‌بیان دیگر گفتمان‌ها مفصل‌بندی مجموعه منظم از افراد، مفاهیم و واژگان هستند که حول یک دال برتر قرار گرفته‌اند.

۳-۳. دال و مدلول

در نظریه لاک‌لا و موفه دال‌ها^۱ اشخاص، مفاهیم، عبارت و نمادهای انتزاعی یا حقیقی هستند که در گفتمان خاص بر معنای خاص دلالت می‌کنند و مدلول^۲ نیز معنا یا مصداقی است که یک دال بر آن دلالت می‌نماید. به شخص، نماد یا مفهومی که سایر دال‌ها حول محور آن جمع و مفصل‌بندی می‌شوند دال مرکزی می‌گویند. به‌بیان دیگر مفاهیمی که در یک گفتمان مفصل‌بندی می‌شوند حول یک مفهوم یا دال مرکزی شکل می‌گیرند (حقیقت، ۱۳۸۷: ۴۴۰). اهمیت دال مرکزی از آنجا مشخص می‌شود که لاک‌لا و موفه ظهور یک گفتمان را از طریق تثبیت نسبی معنا حول دال مرکزی می‌دانند (Laclau & Mouffe, 1985: 112). نشانه‌ها و مفاهیمی که ساختارهای مختلف تلاش می‌کنند به آن‌ها معنا دهند دال‌های شناور هستند. دال شناور دالی است که مدلول آن شناور و غیرثابت است. به‌عبارت دیگر یک دال شناور مدلول‌های متعدد دارد و گروه‌های مختلف سیاسی برای انتساب مدلول موردنظر خود به آن با هم رقابت می‌کنند. هر گفتمان بر مبنای ساختار نظام معنایی خود مدلول سازگار با این نظام معنایی را برجسته می‌سازد و مدلول‌های دیگر را به حاشیه می‌راند (کسرایی و پوزش شیرازی، ۱۳۸۳: ۱۰۱). انسجام گفتمان‌ها به ثبات رابطه دال و مدلول و همچنین ثبات رابطه دال‌ها و دال مرکزی بستگی دارد. دال‌هایی که حول دال مرکزی گرد هم می‌آیند وقت می‌نامند. به‌عبارت دیگر وقت‌ها شامل موقعیت‌ها و عناصری هستند که در درون این گفتمان مفصل‌بندی شده‌اند و به هویت و معنایی دست‌یافته‌اند. یک وقت پیش از مفصل‌بندی در یک گفتمان عنصر نامیده می‌شود.

1. signifier

2. signified

۴-۳. برجسته‌سازی و حاشیه‌رانی

از شیوه‌های حفظ و استمرار گفتمان‌ها برجسته‌سازی^۱ و حاشیه‌رانی^۲ است. در گفتمان‌ها همواره مفاهیم مطلوب، برجسته و مفاهیم گفتمان‌های رقیب به حاشیه رانده می‌شود. به بیان دقیق‌تر به اعتقاد لاکلا و موفه هر گفتمانی تلاش می‌کند با برجسته کردن نقاط قوت خود و نقاط ضعف رقیب و به حاشیه راندن نقاط ضعف خود و نقاط قوت رقیب، دال‌های مدنظر خود را برجسته‌سازی کند و سیستم دال و مدلول را در گفتمان رقیب به حاشیه براند (Laclau & Mofe. 1985: 88).

۵-۳. هژمونی و اعمال قدرت

مفهوم هژمونی^۳ در ساخت اجتماع و سیاست بر این مسأله ناظر است که چه کسی برتری دارد. لاکلا و موفه مفهوم هژمونی را از گرامشی^۴ وارد نظریه خود کردند. از نظر وی هژمونی ناشی از قدرتی است که طبقه حاکم می‌تواند به واسطه آن طبقات دیگر را قانع کند که منافع آن طبقه منافع همه است؛ بنابراین سلطه نه به واسطه زور که به واسطه قدرت اعمال می‌شود. اگر افکار عمومی معنایی را برای یک دال هرچند موقت بپذیرد در آن صورت آن دال هژمونیک می‌شود. هرچند تثبیت معنا در گفتمان‌ها هیچ‌گاه به‌طور کامل محقق نمی‌شود، گفتمان با کمک مفصل‌بندی و هژمونی کردن آن به یک ثبات موقت می‌رسد که در سایه آن گفتمان دارای یک کلیت نسبتاً منسجم و نظام‌مند می‌گردد (Ibid: 105).

هژمونی در اشکال سیاسی، مذهبی، ایدئولوژیکی، فرهنگی، اجتماعی و غیره پدید می‌آید. در رابطه هژمونیک، «یک طبقه و نمایندگان آن طبقه، قدرت و توانایی خویش را از راه ترکیب اجبار و اقناع بر طبقات پایین‌تر از خود اعمال می‌کنند» (راجر، ۱۳۹۴: ۱۲۹). شورای حل اختلاف با توجه به موقعیت حقوقی و سیاسی خود، در قبال نابهنجاری‌های اجتماعی و چالش‌های مراجع کنندگان و مخاطبان، برای داوری و حل‌وفصل دعاوی به این قدرت اجبار و اقناع مجهز است. پیش‌تر اشاره شد که یکی از اهداف تحلیل گفتمان انتقادی تحلیل کارکردهایی است که مشکلات اجتماعی را نشان می‌دهد. به‌ویژه برای تحلیل گفتمان‌هایی که در آن‌ها روابط قدرت توازن ندارد. گفتمان اعضای شورای حل اختلاف نیز منبعث از بافت اجتماعی و روابط متقابل آن‌ها با جامعه مخاطبان است که طرفین دعوا هستند. با نگاهی اجمالی از منظر تحلیل گفتمان انتقادی در فرایند اقناع در گفتمان شورای حل اختلاف، از یک سو افراد برخوردار از قدرت برقراری سازش در این نهاد وجود دارند که می‌کوشند طرفین را برای پذیرش صلح متقاعد سازند و از سوی دیگر طرفین دعوا که ممکن است در مقابل خواسته آنان مقاومت کنند؛ بنابراین تحلیل

1. foregroundig
2. backgrounding
3. hegemony
4. Gramsci

گفتمان شورا در جهت بالا بردن آگاهی شرکت‌کنندگان، در فرایند اقناع و بررسی شیوه‌های آن مفید خواهد بود.

۴. روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع تحلیلی - توصیفی بوده که داده‌های آن به شیوه میدانی و با مشاهده مستقیم و ثبت مکالمات، جمع‌آوری شده است. این مکالمات به گفتمان شورای حل اختلاف در تعامل بین اعضای شورا و طرفین دعوا اختصاص دارد. داده‌های گردآوری‌شده، پیکره زبان پژوهش را تشکیل می‌دهند. واحد تحلیل پژوهش شامل پاره‌گفتارهایی است که اعضای شورای حل اختلاف در اقناع طرفین دعوا در برقراری صلح و سازش در شهرستان اسلام‌آباد به کار برده‌اند. این پاره‌گفتارها با حضور محقق در جلسه‌های سازشی شورا ثبت شده است و تعداد ۱۲۷۳ پاره‌گفتار را در برمی‌گیرد. نگارندگان پس از کسب مجوز از دادگستری استان کرمانشاه در بیست (۲۰) جلسه از شورای حل اختلاف به صورت تصادفی حاضر شده، مکالمات را ضبط و پس از ارزیابی و بررسی در قالب رویکرد لاکلا و موفه به تحلیل آن‌ها پرداختند. لازم به ذکر است که گفت و گو‌ها در شعب شورای حل اختلاف اسلام‌آباد غرب اغلب به زبان کردی صورت می‌گیرد که پژوهشگر آن‌ها را به لهجه فارسی کرمانشاهی برگردانده است.

۵. تحلیل داده‌ها

داده‌های این پژوهش به تعداد ۱۲۷۳ پاره‌گفتار، از بیست جلسه شعب سازشی شورای حل اختلاف گردآوری شده است. شیوه اقناع طرفین دعوا و نیل به سازش در گفتمان شورا، در متن پاره‌گفتارهای یادشده و بر اساس نظریه لاکلا و موفه تحلیل شده‌اند. به دلیل محدودیت مقاله، به ارائه تحلیل چهل پاره‌گفتار در این قسمت بسنده شده است:

پاره‌گفتار ۱: هر چی به سرت آمده مقصر خودت بودی، زنت رو مقصر نکن. هر کسی مسئولیت کار خودش رو داره.

در این گفتمان، عضو شورای حل اختلاف در جواب مردی که دلیل طلاق را مقصر بودن زن در مشکلاتش می‌داند با استفاده از پاره‌گفتار فوق، اظهارات مرد را نقض می‌کند و جهت اقناع وی مقصر بودن زن را به حاشیه رانده و مسئولیت‌پذیری را برجسته می‌نماید. مسئولیت‌پذیری و پذیرش تقصیر از جانب شوهر رابطه دال و مدلولی دارند. همچنین فعل نهی در این نمونه نشان‌دهنده سلطه گفتمان شورا است.

پاره‌گفتار ۲: یه کم حوصله داشته باشین. توی زندگی آدم باید صبر داشته باشه تا مشکلات کم‌کم از بین بره.

در این پاره‌گفتار، عضو شورای حل اختلاف طرفین دعوا (زن و شوهر) را به صبر دعوت می‌کند و با اعمال قدرت بر آن‌ها با گزینش فعل معین «باید»، آن‌ها را به انصراف از درخواست طلاق ترغیب می‌نماید؛ بنابراین وی در این نمونه سعی دارد با برجسته کردن صبر و به حاشیه راندن

مشکلات، به نتیجه مطلوب برسد. همچنین بین صبر کردن و رفع مشکلات رابطه دال و مدلولی برقرار می‌کند. در این گفتمان ادای فعل امر «حوصله داشته باشین» نیز حاکی از قدرت گوینده است.

پاره‌گفتار ۳: مسأله، مسأله ناموسیه. خودت هم می‌دانی که مزاحم زن شدی و شوهرش ره هم تهدید کردی. خودت و خانواده‌ات ره بیچاره کردی. جرمت سنگینه.

در این گفتار عضو شورای حل اختلاف با توجه به شناختی که از بافت فرهنگی و اجتماعی جامعه دارد و با استفاده از گزینش واژگانی مانند «مسأله ناموسی»، «تهدید» و «بیچاره کردن» سعی می‌کند جرم مزاحمت را برای متشاکلی برجسته کند. همچنین می‌کوشد وی را از عواقب این رفتار آگاه نماید تا برای گرفتن رضایت از شاکی قانع گردد. در این نمونه بین تهدید و ایجاد مزاحمت خانوادگی و سنگین بودن جرم رابطه دال و مدلولی برقرار می‌شود.

پاره‌گفتار ۴: شما با هم رفیق هستین. رفاقت تهش دوره. سعی کنین مشکلات رو دوستانه حل کنین.

در این پاره‌گفتار عضو شورا با انتخاب واژه «رفیق» و تکرار آن می‌کوشد آن را برجسته‌سازی کند. به دنبال آن در پایان پاره‌گفتار با بیان حل دوستانه، «مشکلات» را به حاشیه می‌راند. همچنین بین رفاقت و حل دوستانه مشکلات رابطه دال و مدلولی به وجود می‌آورد و با این کار به دنبال اقناع طرفین برای رسیدن به سازش است.

پاره‌گفتار ۵: پرونده شما بره دادگاه سه ماه طول می‌کشه. اینجا پولت نقده ولی اونجا معطلی داره. عضو شورای حل اختلاف در این پاره‌گفتار با طرح مسأله «زمان» برای طرفین، این موضوع را برجسته‌سازی می‌کند. او همچنین با برجسته‌سازی «اینجا» یعنی شورای حل اختلاف و به حاشیه رانی «اونجا» یعنی دادگاه، قصد دارد طرفین دعوا را برای حل و فصل مشکل خود در شورا به اقناع برساند. در این گفتمان بین عدم سازش و ارسال پرونده به دادگاه و معطلی و هدر رفت زمان، رابطه دال و مدلولی شکل می‌گیرد.

پاره‌گفتار ۶: الان اسباب کار شما تو ملک کسی‌یه که اجازه بردن به شما نمی‌ده. پس شما می‌تانی برای هر روز از ایشان ادعای خسارت کنی.

عضو شورای حل اختلاف در این پاره‌گفتار با اعلام اینکه در صورت عدم اجازه تخلیه از سوی مالک، مستأجر می‌تواند ادعای خسارت نماید، موضوع را برجسته‌سازی کرده و بین آن‌ها رابطه‌ای دال و مدلول برقرار می‌نماید.

پاره‌گفتار ۷: مهم نیست مقصر کیه. هر دو طرف توی دعوا بودن. پرونده بره دادسرا هر دو طرف محکومن، چون نزاع عمومیه و برای دو طرف جریمه میاد.

عضو شورای حل اختلاف در این نمونه امر یافتن «مقصر» را به حاشیه می‌راند و در ادامه با تأکید بر این موضوع مشارکت هر دو طرف در دعوا، نزاع عمومی شکل گرفته است و با هشدار به

محکوم بودن و تأکید بر جریمه دست به برجسته‌سازی می‌زند. همچنین با ایجاد رابطه دال و مدلولی بین عدم سازش و ارسال پرونده به دادسرا و محکومیت هر دو طرف، می‌کوشد طرفین را برای دستیابی به سازش اقناع کند.

پاره‌گفتار ۸: *عصبانی بوده و چیزی گفته. تو دعوا حلوا پخش نمی‌کنی. شما ببخشین.*

در این گفتار عضو شورا با کمک گرفتن از ضرب‌المثل «تو دعوا حلوا پخش نمی‌کنی» سعی دارد توهین یکی از طرفین دعوا را به حاشیه براند. همچنین بین حالت روحی عصبانی بودن و در این حالت ناخواسته چیزی گفتن و بخشش از طرف مقابل، رابطه دال و مدلولی برقرار می‌کند تا شاید طرف دیگر برای سازش متقاعد گردد.

پاره‌گفتار ۹: *شما دو تا برادر راحت با هم حرف بزنین و مشکلاتتان رو حل کنین. این شکایت‌بازی تا حالا به نتیجه رسیده؟*

در این پاره‌گفتار عضو شورای حل اختلاف که به جایگاه رابطه «برادری» تمرکز کرده است و جهت اقناع طرفین آن را برجسته‌سازی می‌کند. همچنین برای افزایش تأثیر آن در سازش، مشکلات را به حاشیه می‌راند. به‌علاوه با طرح نتایج «این شکایت‌بازی» ها و به حاشیه بردن شکایت، آن‌ها را برای حل و فصل مشکل ترغیب می‌کند. در این نمونه بین برادر بودن و حل مشکل از طریق گفت‌وگو، رابطه دال و مدلولی به چشم می‌خورد.

پاره‌گفتار ۱۰: *این پرونده رأی خورده و صدبار دیگه هم شکایت کنین هیچ فرقی نمی‌کنه. بهتره دعوی شما همین جا حل و فصل بشه.*

در این نمونه، برای اقناع طرفین جهت برقراری سازش «رأی خوردن» و به‌منظور تأثیر بیشتر «حل دعوا در شورا» برجسته‌سازی شده و «شکایت» به حاشیه می‌رود. همچنین با بیان عبارت «بهتره دعوی شما همین جا حل بشه» از امتیاز هژمونی گفتمانی و قدرتی که به‌عنوان عضو شورای حل اختلاف دارد برای متقاعد ساختن آنان بهره می‌برد.

پاره‌گفتار ۱۱: *شریکت/ اشتباه کرده که بدون هماهنگی سهم خودش رو فروخته. شما حق داری ناراحت باشی.*

در پاره‌گفتار عضو شورای حل اختلاف «شتباه فروش بدون هماهنگی» به حاشیه رانده شده و در عبارت «حق داری ناراحت باشی» موضوع برجسته‌سازی شده است. همچنین در این پاره-گفتار بین فروش سهم بدون هماهنگی یک طرف و ناراحتی طرف مقابل آن، رابطه دال و مدلول برقرار است.

پاره‌گفتار ۱۲: *بهترین راه شما گرفتن رضایته. رضایت نده پرونده بره دادسرا حالا حالا حل*

نمیشه.

در این نمونه عضو شورا با گزینش عبارت «بهترین راه»، رضایت گرفتن را برجسته می‌کند و با به حاشیه راندن «گرفتن پرونده به دادسرا» و زمان‌بر بودن آن، در اقناع متشاکی برای جلب

رضایت طرف دعوا تلاش می‌کند. همچنین بین عدم جلب رضایت و طولانی شدن فرایند رسیدگی به پرونده، رابطه دال و مدلولی به وجود می‌آورد.

پاره‌گفتار ۱۳: شما قول مردانه دادین که در قبال زحمتی که برای خانه شما کشیده حق زحمتش رو پرداخت کنین.

در گفتار بالا، گزینش واژه‌های «قول مردانه» و «رحمت» به برجسته‌سازی موضوع و تقویت تأثیر کلام برای اقناع منجر شده است. همچنین بین انجام کار و پرداخت حق‌الزحمه رابطه دال و مدلولی به وجود آمده است.

پاره‌گفتار ۱۴: به نظر شما ضربه روحی که دختر شما خورده با پول جبران میشه؟ در این نمونه عضو شورا برای قانع کردن پدر دختر برای سازش، «ضربه روحی» را برجسته و «پول» را به حاشیه می‌برد. وی بین پول و جبران نکردن ضربه روحی رابطه دال و مدلولی ایجاد می‌کند.

پاره‌گفتار ۱۵: به خدا قسم زندگی که پاشیده بشه پول آبادش نمی‌کنه. در گفتار فوق، با توجه به بافت فرهنگی جامعه و تأثیر سوگند بر مخاطب، عضو شورا از اعتبار آن با «قسم» خود بهره می‌جوید تا بی‌اعتباری «پول» را در آباد کردن زندگی، برجسته‌سازی نماید. همچنین در این نمونه بین پول و عدم دستیابی به خوشبختی رابطه دال و مدلولی ایجاد می‌کند.

پاره‌گفتار ۱۶: اینکه خانم گفته برمی‌گرده نشان می‌ده که دلش به زندگیه نه طلاق. در این پاره‌گفتار جهت اقناع طرفین «برگشت زن به زندگی» برجسته‌سازی و «طلاق» به حاشیه رانده می‌شود. همچنین میان برگشتن و رغبت به ادامه زندگی زناشویی رابطه دال و مدلول برقرار است.

پاره‌گفتار ۱۷: مال دنیا چیزی نیست. خدا کنه این‌ها به سازش برسن. در این نمونه برای اقناع زن و شوهر در انصراف از درخواست طلاق، عضو شورای حل اختلاف «مال دنیا» را به حاشیه رانده و همزمان سازش میان آن‌ها را با بیان «خدا کنه» برجسته می‌نماید.

پاره‌گفتار ۱۸: آقاییون به جای توهین که نتیجه‌ای نداره با احترام مشکلاتتان رو حل کنین. عضو شورا در این پاره‌گفتار «توهین کردن» و «مشکلات» را به حاشیه می‌راند و با بیان «با احترام حل کنین» موضوع را برجسته‌سازی می‌کند تا شاید سازش میان آن‌ها برقرار گردد. به نظر می‌رسد وی سعی دارد بین احترام گذاشتن و رفع مشکل رابطه دال و مدلولی به وجود آورد. این رابطه بین «توهین» و «نتیجه» نیز برقرار است.

پاره‌گفتار ۱۹: شما سعی کنین کانون خانواده تان حفظ بشه، مهریه مهم نیست.

در این پرونده جهت اقناع زن و شوهر «حفظ کانون خانواده» برجسته و «مهریه» به حاشیه می‌رود. همچنین فعل امر در جمله بالا حاکی از اعمال قدرت عضو شورای حل اختلاف جهت اقناع به سازش است.

پاره گفتار ۲۰: شما هر دو از خانواده‌های اصیل اسلام‌آباد هستین. به خاطر آبروی خانواده‌هاتان هم شده سعی کنید مشکلاتان همین‌جا حل بشه.

در این پاره گفتار، اصالت و آبروی خانواده برجسته‌سازی شده است. همچنین سعی شده «مشکلات» به حاشیه برود تا زن و شوهر برای انصراف از درخواست طلاق متقاعد شوند. در این گفتار، وجود رابطه دال و مدلول بین حفظ اصالت و آبروی خانواده و حل و فصل مشکلات، احتمال سازش را افزایش می‌دهد.

پاره گفتار ۲۱: شما باید اجازه بدید خانم بچه‌اش رو ببینه.

عضو شورای حل اختلاف در این پاره گفتار با استفاده از فعل کمکی «باید» می‌کوشد با اعمال قدرت بر شوهر، وی را برای اجازه ملاقات فرزند مجاب کند؛ بنابراین با استعمال جمله دستوری، موضوع ملاقات را برجسته‌سازی می‌کند.

پاره گفتار ۲۲: آقای رضایی خدای نکرده زن بدهن نمی شه مگه اینکه از خودت یاد گرفته باشه.

در این نمونه عضو شورا با عبارت «خدای نکرده» قصد دارد موضوع بددهنی را به حاشیه براند. همچنین با ایجاد رابطه دال و مدلول بین بددهنی زن و بددهنی مرد، تلاش می‌کند مرد را برای برقراری آشتی قانع نماید. در این پاره گفتار، تأثیر رفتار مرد بر زن برجسته شده است.

پاره گفتار ۲۳: خواهرم من میگم شما که به قول خودت بیست سال تحمل کردی یه فرصت یه هفته‌ای به خاطر حفظ زندگی‌ات بهش بده.

در این پاره گفتار جهت اقناع خواهان «بیست سال تحمل» به حاشیه رانده می‌شود و «فرصت یک هفته‌ای» برجسته‌سازی می‌گردد. به علاوه بین دادن فرصت یک هفته‌ای و حفظ زندگی مشترک رابطه دال و مدلول شکل گرفته است. در این پاره گفت نیز اعمال قدرت با کاربرد فعل امر مشهود است.

پاره گفتار ۲۴: این‌ها پدر و مادرش هستن و حق دارند با دخترشان صلّه رحم داشته باشند هیچ‌کس نمی‌تانه این حق رو از اون‌ها بگیره.

در این نمونه عضو شورای حل اختلاف با تکرار واژه «حق» بر موضوع صلّه رحم والدین با فرزند تأکید کرده و آن را برجسته‌سازی می‌کند و بین حق والدین و صلّه رحم رابطه دال و مدلول برقرار می‌گردد. همچنین با بیان «هیچ‌کس نمی‌تونه این حق رو از اون‌ها بگیره» سعی در اعمال قدرت خود جهت متقاعد ساختن آنان را دارد.

پاره گفتار ۲۵: یه مدتی جدا از هم زندگی کنین شاید توی این فرصت نظرتان عوض شه.

در این پاره گفت عضو شورا با تأکید بر موضوع «توی این فرصت نظرتان عوض بشه»، آن را برجسته‌سازی می‌کند و برای اقناع زن و شوهر بین فرصت دادن و انصراف از درخواست طلاق رابطه دال و مدلول به وجود می‌آورد.

پاره‌گفتار ۲۶: شما چهارتا بچه دارین. به جای مشکلات به بچه‌ها فکر کنین و عجله نکنین. در این پاره‌گفتار وجود «چهارتا بچه» برجسته، «مشکلات» به حاشیه رانده می‌شود. به علاوه بین فرزندان و انصراف از درخواست طلاق رابطه دال و مدلولی شکل می‌گیرد. افعال امرونهی در این نمونه نشان‌دهنده موضع برتر عضو شورا در قدرت است.

پاره‌گفتار ۲۷: پس اول دوستش داشتی که با اینکه بیکار بود بهش شوهر کردی. در این نمونه «دوست داشتن» برجسته‌سازی و «بیکار بودن» شوهر به حاشیه رانده شده، بین دوست داشتن و دوام زندگی مشترک رابطه دال و مدلولی نشان داده می‌شود.

پاره‌گفتار ۲۸: شما با هم فامیلین. حیفه این مشکل کوچیک بین شما اختلاف بندازه. در این گفتار نیز عضو شورا جهت اقناع طرفین برای سازش، فامیلی بودن را برجسته ساخته، مشکلات را به حاشیه می‌راند و برای افزایش تأثیر گفتارش، میان رابطه خویشاوندی و اجتناب از اختلاف رابطه دال و مدلولی برقرار می‌کند.

پاره‌گفتار ۲۹: مشکل صرع هم داشته باشه، دلیل نمیشه از نوبت آب زمینش بگذره. در این پاره‌گفتار عضو شورای حل اختلاف «مشکل صرع» را به حاشیه می‌راند و نگذشتن از نوبت آب (حق خود) را برجسته می‌کند. همچنین برای برقراری سازش بین بیمار بودن و چشم‌پوشی نکردن از حق آب، رابطه دال و مدلولی به وجود می‌آورد.

پاره‌گفتار ۳۰: وقتی پشیمانانه و دانسته اشتباه کرده شما هم رضایت بده. در این پاره‌گفتار برای اقناع طرفین به برجسته‌سازی «پشیمان» ی و به حاشیه‌رانی «اشتباه» توجه می‌شود. همچنین رابطه دال و مدلولی بین پشیمانی یکی از طرفین و رضایت از جانب دیگر شکل گرفته است. در این نمونه نیز خواهش امری، اعمال قدرت عضو شورا را منعکس می‌کند. پاره‌گفتار ۳۱: این پرونده بره دادگاه میشه سابقه برای هر دو طرف و جریمه هم میشین. پس بهتره همین‌جا رضایت بدین.

در این گفتار جهت اقناع طرفین مسئله «سابقه» و «جریمه» برجسته‌سازی می‌شود و بین ارجاع پرونده به دادگاه و تعیین سابقه و جریمه رابطه دال و مدلولی مشهود است.

پاره‌گفتار ۳۲: حبس روی شاتنه. رضایت نگیری نان خودت و پدرت رو بریدی. در این نمونه جهت برقراری صلح با واژه‌های «حبس» و «رضایت» موضوع برجسته‌سازی و بین عدم جلب رضایت و ایجاد مشکل رابطه دال و مدلولی برقرار شده است. در پاره‌گفتار مشروط «رضایت نگیری نان خودت و پدرت رو بریدی» برای بهره بردن از برتری عضو شورا در تعامل کلامی برای تأثیرگذاری، توجه شده است.

پاره‌گفتار ۳۳: من برات از آقای امیری به مهلت سی‌روزه می‌گیرم پولش رو جور کنی اونم رضایت میده.

در این پاره‌گفتار برای اقناع طرفین «مهلت» گرفتن برجسته‌سازی می‌شود. همچنین بین پرداخت پول طی سی روز و جلب رضایت یکی از طرفین رابطه دال و مدلولی شکل می‌گیرد. در این نمونه اعمال قدرت در پاره‌گفتار شرطی مشهود است.

پاره‌گفتار ۳۴: خودتم می‌دانی دامادت پسر سالمیه، پس اجازه بده دخترت بره سر زندگیش. در این مثال عضو شورا با برجسته‌سازی سالم بودن پسر، سعی در اقناع یک‌طرف دعوا را دارد. همچنین برای افزایش تأثیر کلام خود بین سالم بودن پسر و بازگشت دختر به زندگی زناشویی رابطه دال و مدلولی برقرار می‌کند.

پاره‌گفتار ۳۵: دخترخانم شما ناشزه شده و الان شوهرش مجوز ازدواج مجدد داره. کار رو از این بدتر نکنین.

در این پاره‌گفتار گوینده که به تأثیر روانی برخی واژگان مانند «ناشزه شدن» و «مجوز ازدواج مجدد» بر ذهن مخاطب آگاه است آن را برجسته‌سازی می‌کند تا شاید آنان را برای سازش به اقناع برساند.

پاره‌گفتار ۳۶: حتی اگه با هم مشکل دارین، احترام همدیگه رو باید نگه دارین. در این نمونه موضوع حفظ «احترام» برجسته‌سازی می‌شود و برای افزایش تأثیر آن «مشکل» به حاشیه رانده می‌شود. همچنین فعل کمکی «باید» اعمال قدرت را جهت کسب سازش نشان می‌دهد.

پاره‌گفتار ۳۷: با تقاضای تعدیل مهریه موافقت کنی بهتره چون همین هم از دستت نمی‌ره. در این پاره‌گفت عضو شورا موضوع «تعدیل مهریه» را برجسته‌سازی می‌نماید. رابطه دال و مدلولی در این گفتمان بین موافقت با تعدیل مهریه و وصول آن مشهود است. پاره‌گفتار ۳۸: شوهر شما به صفت بد داره که به حرف شما گوش نمی‌ده، اما ده تا صفت خوب داره که به خاطر اون‌ها باید زندگیتون رو حفظ کنین.

در این پاره‌گفتار عضو شورا جهت اقناع زن و شوهر برای تجدیدنظر در مورد درخواست طلاق صفت بد را به حاشیه می‌راند و با تأکید بر صفت خوب موضوع را برجسته‌سازی می‌کند و بین وجود صفات خوب و حفظ زندگی مشترک رابطه دال و مدلولی برقرار می‌گردد. واژه تأکیدی «باید» نمایانگر برتری عضو شورا در این گفت‌وگو است.

پاره‌گفتار ۳۹: تو که تا الان ده تا سکه گرفتی، هیچ تأثیری توی زندگیت نداشته. الان خوشبختی؟

در این نمونه، برای اقناع زن جهت پذیرش تعدیل مهریه، «ده تا سکه» به حاشیه رفته، «خوشبختی» برجسته‌سازی شده است. همچنین بین دریافت مهریه و عدم تأثیر آن بر خوشبختی، رابطه دال و مدلول وجود دارد.

پاره‌گفتار ۴۰: من/زش تعهد می‌گیرم که مزاحمت/ایجاد نکنه.

در این پاره‌گفتار نیز عضو شورای حل اختلاف مسأله «تعهد» را برجسته می‌کند و برای کم‌اهمیت نشان دادن اشتباه متشاکلی «مزاحمت» را به حاشیه می‌راند تا شاید تحت تأثیر آن، طرفین برای سازش با یکدیگر متقاعد شوند.

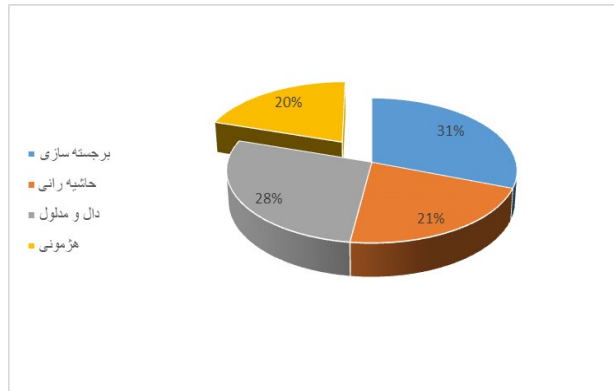
جدول (۱) خلاصه کارکرد مؤلفه‌های زبانی اقناع:

پاره‌گفتار	برجسته‌سازی	حاشیه‌رانی	دال و مدلولی	هژمونی گفتمانی
۱	مسئولیت‌پذیری	مقصر بودن زن	مسئولیت‌پذیری و پذیرش تقصیر از جانب شوهر	زنت رو مقصر نکن
۲	صبر	مشکلات	صبر کردن و رفع مشکلات	«باید» صبر و حوصله کنید
۳	جرم مزاحمت	تهدید و مزاحمت خانوادگی و سنگینی جرم	تهدید و مزاحمت خانوادگی و سنگینی جرم	
۴	رفیق	مشکلات	رفاقت و حل دوستانه مشکلات	سعی کنین، حل کنین
۵	زمان + اینجا (شورا)	اونجا (دادگاه)	عدم سازش و ارسال پرونده به دادگاه	
۶	ادعای خسارت	محرومیت از تخلیه و ادعای خسارت	محرومیت از تخلیه و ادعای خسارت	
۷	محکومیت و جریمه	یافتن «مقصر»	عدم سازش و ارجاع به دادسرا و محکومیت	
۸		توهین یک‌طرف	عصبانی بودن و توهین	بیخشین
۹	جایگاه برادری	۱. مشکلات ۲. شکایت	برادر بودن و حل مشکل با گفت‌وگو	۱. حرف بزنین، ۲. حل کنین
۱۰	حل دعوا در شورا	شکایت	رای خوردن و بی‌فایده‌گی شکایت مجدد	بهره... همین‌جا حل بشه
۱۱	حق ناراحتی	عدم هماهنگی	فروش سهم و ناراحتی طرف مقابل	
۱۲	رضایت گرفتن	رفتن پرونده به دادسرا	عدم جلب رضایت و طولانی شدن فرایند رسیدگی	بهترین راه شما گرفتن رضایته
۱۳	۱-قول مردانه ۲-زحمت		کار و حق‌الزحمه	
۱۴	ضربه روحی	تأثیر پول	پول و جبران نکردن ضربه روحی	
۱۵	بی‌اعتباری پول	ارزش پول	پول و عدم دستیابی به خوشبختی	
۱۶	برگشت زن به زندگی	طلاق	رغبت به زندگی زناشویی و برگشتن زن	
۱۷	[آرزوی] سازش	مال دنیا		
۱۸	حل مشکل با احترام	۱. توهین ۲. مشکل	۱. احترام و رفع مشکل ۲. توهین و [عدم] نتیجه	حل کنین
۱۹	حفظ کانون خانواده	مهریه		سعی کنین
۲۰	اصالت و آبرو	مشکلات (اختلاف)	حفظ آبروی خانواده: حل مشکلات	سعی کنید
۲۱	ملاقات بچه			باید اجازه بدید
۲۲	تأثیر رفتار مرد	بدهنی زن (همسر)	بدهنی زن و بدهنی مرد	
۲۳	فرصت یک‌هفته‌ای	بیست سال	فرصت هفته‌ای و حفظ زندگی مشترک	من می‌گم

	تحمل		
۲۴	صله رحم	حق والدین و صله رحم	هیچ‌کس نمی‌تونه ...
۲۵	تغییر نظر با فرصت	فرصت دادن و انصراف از طلاق	جدا از زندگی کنین
۲۶	چهارتا بچه	فکر مشکلات	وجود فرزندان و انصراف از طلاق
۲۷	دوست داشتن	بیکار بودن	دوست داشتن و دوام زندگی مشترک
۲۸	فامیل بودن	مشکل (اختلاف)	خویشاوندی و اجتناب از اختلاف
۲۹	نگذشتن از نوبت آب	مشکل صرع	بیماری و عدم تعارض با چشم‌پوشی نکردن از حق آب
۳۰	پشیمانی	اشتباه	پشیمانی یک‌طرف و رضایت دیگری
۳۱	۱. [سوء] سابقه ۲. جریمه		۱. ارجاع پرونده به دادگاه و تشکیل سابقه ۲. جریمه
۳۲	۱- حبس ۲- رضایت		عدم جلب رضایت؛ حبس و مشکل اقتصادی
۳۳	مهلت گرفتن		پرداخت بدهی و جلب رضایت
۳۴	سلامت اخلاقی داماد		سلامتی پسر؛ بازگشت دختر به زندگی اجازه بده
۳۵	ناشرگی، ازدواج		ناشرگی زن و مجوز ازدواج مجدد مرد
۳۶	احترام	مشکل (اختلاف)	کار و بدتر نکنین فعل کمکی «باید»
۳۷	تعدیل مهریه		موافقت با تعدیل مهریه و وصول آن
۳۸	صفت‌های خوب	صفت بد	صفات خوب و حفظ زندگی مشترک
۳۹	خوشبختی	ده تا سکه	دریافت مهریه و عدم خوشبختی
۴۰	تعهد	مزاحمت	تعهد و عدم مزاحمت من تعهد می‌گیرم

چنانکه در جدول بالا دیده می‌شود در برخی پاره‌گفتارها همه مؤلفه‌های اقناعی به کار نرفته‌اند. از مؤلفه «برجسته‌سازی» به‌جز یک مورد، در بقیه پاره‌گفتارها استفاده شده است. تعداد کل ۱۴۶ مؤلفه اقناعی شناسایی شده، به چهار مؤلفه برجسته‌سازی ۴۳ مورد؛ حاشیه‌رانی، ۳۰ مورد؛ دال و مدلولی، ۳۹ مورد و هژمونی، ۲۸ مورد توزیع شده است. در نمودار زیر فراوانی مؤلفه‌های زبانی که در گفتمان شورای حل اختلاف جهت کاربرد داشته‌اند، نشان داده شده است. طبق این نمودار اعضای شورای حل اختلاف بیشتر از مؤلفه «برجسته‌سازی» جهت اقناع طرفین دعوا بهره می‌جوید و این امر می‌تواند به دلیل شناخت فرهنگی و اجتماعی از جامعه باشد. همچنین به تصور وی بزرگ‌نمایی امور می‌تواند تأثیر بیشتری بر مخاطب بگذارد. در مرتبه بعدی برقراری رابطه «دال و مدلول» به چشم می‌خورد که ایجاد این رابطه بر ذهن مخاطب تأثیر مثبت می‌گذارد. در جایگاه سوم «حاشیه‌رانی» قرار دارد که نقش آن در برقراری صلح بین طرفین نسبتاً کمتر نمایان شده است. مؤلفه «هژمونی» گزینه‌ای است که در رتبه آخر از گفتمان اعضای شورا جای دارد. این در حالی است که استفاده بیشتر از آن در تثبیت معنای سازش به شورای حل اختلاف نقش چشم‌گیرتری می‌تواند داشته باشد.

نمودار (۱) فراوانی مؤلفه‌های گفتمانی در چهل پاره‌گفت اعضای شورای حل اختلاف

۶. نتیجه

تحلیل گفتمان انتقادی با هدف آگاهی‌بخشی درباره انگیزه‌های درونی افراد، برای رفع مشکلات عینی جامعه راهگشایی می‌کند. به ترتیبی که با طرح فرضیاتی، مشکلات اجتماعی، واقع‌نگرانه و با شیوه علمی و کارساز بررسی می‌شود و دیدگاه جامع‌تری درباره آن‌ها به دست می‌آید. بر این مبنا، جستجوی پاسخ برای پرسش پژوهش حاضر، برای شناسایی و توصیف راهبردی زبان‌شناختی در چارچوب تحلیل گفتمان انتقادی بر اساس نظریه لاک‌لا و موفه، تعامل و گفت‌وگوی چهره‌به‌چهره اعضای شورای حل اختلاف و طرفین دعوا بررسی شد. بنابر این بررسی، اعضای شورای حل اختلاف برای ایجاد نگرشی مثبت در ذهن طرفین دعوا و اقناع آن‌ها برای برقراری صلح و سازش، از مؤلفه‌هایی بهره می‌برند که با اصول دانش کاربردشناختی زبانی قابل تطبیق است.

در تحلیل گفتمان طبق نظریه لاک‌لا و موفه، برجسته‌سازی نقاط قوت خود و نقاط ضعف رقیب، همچنین حاشیه‌رانی نقاط ضعف خود و نقاط قوت رقیب از مقوله‌های مهمی است که اعضای شورای حل اختلاف جهت اقناع طرفین دعوا برای دستیابی به صلح و سازش بدان‌ها تمسک می‌جوید و بدین ترتیب از سویی با حاشیه‌رانی و کم‌اهمیت نشان دادن مسأله‌ای که موجب اختلاف میان طرفین دعوا گردیده و از دیگر سو با برجسته‌سازی نقاط قوتی که می‌تواند در اقناع آنان برای سازش کارساز باشد، به هدف خود دست می‌یابد.

بنا بر هدف اصلی پژوهش، در این جستار مؤلفه‌های کاربردشناسی مؤثر در گفتمان اعضای شورای حل اختلاف بر اساس نظریه مذکور جستجو و بررسی شد. در مقاله حاضر تحلیل چهل (۴۰) پاره‌گفتار از مجموع ۱۲۷۳ پاره‌گفتار، گفتمان اعضای شورای حل اختلاف به‌منظور نمایاندن شیوه‌های اقناع بر اساس نظریه لاک‌لا و موفه ارائه گردید.

نتایج تحلیل نشان داد که در گفتمان مورد بررسی، برجسته‌سازی بیشترین نقش را برای اقناع ایفا کرده است. از تثبیت نظام معنایی واژه‌هایی مانند صبر، حل‌وفصل مشکلات، رضایت،

مقصر، محکوم، جریمه و معطلی بهره برده‌اند که هر یک با مفاهیم خاصی دال‌های خویش را تثبیت می‌کنند. بدین ترتیب که نظام معنایی صبر مدلولی است که توسط عضو شورای حل اختلاف با استفاده از دال‌هایی مانند عجله نکردن در تصمیم‌گیری، شتاب‌زده عمل نکردن، فرصت دادن، مهلت دادن، در این گفتمان به‌منظور اقناع تثبیت می‌شود. نظام معنایی حل‌وفصل مشکلات مدلولی است که توسط عضو شورای حل اختلاف به کمک دال‌هایی همچون جلب رضایت، جبران خسارت، گفت‌وگو بین طرفین دعوا و حفظ احترام و حتی دوستی، رفاقت و قرابت حاصل می‌گردد. مرکز و محور اصلی گفتمان اعضای شورای حل اختلاف دستیابی به صلح و سازش است و اقناع طرفین و جلب رضایت آنان در شورا به‌عنوان راهکارهای اصلی این دال، حول آن مفصل‌بندی شده‌اند و به ثبات معنا رسیده‌اند. عضو شورای حل اختلاف از وقتۀ صبر و تحمل به دنبال جلب رضایت طرفین دعوا است. همچنین وی تلاش جهت حل مشکل در شورا و عدم ارسال پرونده به دادسرا را زمینه‌تقویت دال مرکزی در گفتمان می‌داند.

درباره مبحث هژمونی در گفتمان شورای حل اختلاف، اعضا تلاش دارند با استفاده از شیوه‌های زبانی، برتری و تسلط خود را به طرفین القا کنند. عضو شورا با واژه‌گزینی فعل کمکی «باید» یا کاربرد مکرر واژه «حق» می‌کوشد معنا را از طریق اعمال قدرت با دال مرکزی صلح و سازش همراه کند. در پاره‌گفتارهای حامل امرونهی که گوینده مخاطب را به سازش سوق می‌دهد، سلطۀ اجتماعی عضو شورای حل اختلاف و قدرت او می‌تواند طرفین را جهت رسیدن به صلح و سازش اقناع کند؛ اما به‌رغم این نقش مؤثر، کمترین سهم را در گفتمان شورا یافته است. از بررسی یافته‌های جستار حاضر برمی‌آید چنانچه عضو شورای حل اختلاف برای تأثیرگذاری بیشتر بر طرفین دعوا، مؤلفه‌های زبان‌شناختی را در چارچوب ساختار اجتماعی و فرهنگی جامعه به کار گیرد، کلام وی با تثبیت مفاهیم موردنظر در ذهن طرفین، حالت نصیحت-گونه و گاه تحکمی می‌یابد و امکان حصول اقناع بیشتر می‌شود. برای دستیابی به این هدف عضو شورای حل اختلاف باید به دانش کافی از این مؤلفه‌های زبان‌شناختی دست یابد و این مؤلفه‌ها را از مراجع زبان‌شناسی فراهم آورد.

منابع

- آفاگل‌زاده، فردوس (۱۳۸۶). زبان‌شناسی حقوقی: (قانونی)، رویکردی نوین در زبان‌شناسی کاربردی، بخارا، شماره ۶۳ صص ۱۹۲-۲۰۴.
- آفاگل‌زاده، فردوس (۱۳۸۵) تحلیل گفتمان انتقادی، تهران، علمی و فرهنگی.
- آفاگل‌زاده، فردوس؛ غیاثیان، مریم‌السادات (۱۳۸۶)، «رویکردهای غالب در تحلیل گفتمان انتقادی». مجله زبان و زبان‌شناسی، دوره ۳، شماره ۱، پیاپی ۵، صص ۳۹-۵۴.
- امیدوار، احمد (۱۴۰۰). «تحلیل گفتمان انتقادی اشعار احلام نصر بر اساس نظریه لاکلا و موفه»، زبان و ادبیات عربی، دوره ۱۳، شماره ۲، صص ۷۸-۱۰۳.

باغینی پور، مجید (۱۳۸۳). «اقتناع و برخی تدابیر آن: بحثی در سخن کاوی انتقادی». زبان زبان‌شناسی، سال ۱۹، شماره ۱، صص ۶۷-۸۸.

بینگر، اتولر (۱۳۷۶). ارتباطات اقناعی، ترجمه علی رستمی، تهران، مرکز تحقیقات، مطالعات و سنجش برنامه‌های صداوسیما.

حسینی زاده، محمدعلی (۱۳۸۳). «نظریه گفتمان و تحلیل سیاسی»، فصلنامه علوم سیاسی، شماره ۲۸، صص ۱۸۱-۲۱۰.

حقیقت، سید صادق (۱۳۸۷). روش‌شناسی علوم سیاسی، قم، دانشگاه مفید.

داوودی، گیتی (۱۳۹۲). «شیوه‌های اقناع»، مجله علمی-ترویجی علوم اجتماعی و رسانه، شماره ۷۵، صص ۵۷-۸۷.

دهقان، مسعود؛ مهربانی، ژیلا (۱۴۰۱). «بازنمایی مؤلفه‌های گفتمانی و کلا در اقتناع قاضی از منظر زبان‌شناسی حقوقی: مطالعه موردی گفتمان پرونده‌های کیفری»، جستارهای زبانی، دوره ۱۳، شماره ۲، صص ۵۳۹-۵۶۲. دهقان، مسعود؛ کرمی، عطیه (۱۳۹۹). «گواه‌نمایی در اقتناع بازبرس»، فصلنامه علمی زبان پژوهی، سال دوازدهم، شماره ۳۶، ۲۸۱-۳۰۳.

راجر، سایمون (۱۳۹۴). مقدمه‌ای بر اندیشه‌های سیاسی آنتونیو گرامشی؛ هژمونی، انقلاب و روشنفکران، ترجمه محمد کاظم، شجاعی، تهران، سبزان.

زائری، عطیه؛ آفاگل‌زاده، فردوس؛ عامری حیات (۱۳۹۶). «توصیف و تحلیل شیوه‌های زبانی و فرازبانی و کلا جهت اقناع در دادگاه‌های علنی ایران، تحلیل گفتمان دادگاه کیفری (زبان‌شناسی حقوقی)»، جستارهای زبانی، شماره ۴۰، صص ۱۳۹-۱۵۸.

فرکلاف، نورمن (۱۳۷۹). تحلیل انتقادی گفتمان، ترجمه فاطمه شایسته پیران و دیگران، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

قاسمی اصل، زینب؛ الیاسی مفرد، حسین (۱۴۰۰). «تحلیل گفتمان انتقادی سازش با تکیه بر رویکرد لاکلا و موفه، مطالعه موردی: روزنامه عکاظ»، پژوهش در آموزش زبان و ادبیات عرب، شماره ۳، صص ۱۷۳-۱۹۲. کسرابی، محمد سالار؛ پوزش شیرازی، علی (۱۳۸۳). «نظریه تحلیل گفتمان ابزاری کارآمد در فهم و تبیین پدیده‌های سیاسی»، فصلنامه سیاست، دوره ۲۹، شماره ۳، صص ۳۳۹-۳۶۰.

متولی، کاظم (۱۳۸۴). افکار عمومی و شیوه‌های اقناع، تهران، انتشارات بهجت.

مقدمی، محمدتقی (۱۳۹۰). «نظریه تحلیل گفتمان لاکلا و موفه و نقد آن»، مجله معرفت فرهنگی اجتماعی، سال دوم. شماره ۲، پیاپی ۶، صص ۹۱-۱۲۴.

یارمحمدی، لطف‌الله (۱۳۹۳). گفتمان‌شناسی رایج و انتقادی، چاپ دوم، تهران، هرمس.

یورگنسن، ماریان؛ لوئیز، فلیپس (۱۳۹۶). نظریه و روش در تحلیل گفتمان، ترجمه هادی جلیلی، چاپ هفتم، تهران، نشر نی.

Alexander, Patricia A; Fives, Helenrose; Buehl, Michelle M; Mulhern, Julie, 2002, Teaching as persuasion, Teaching and Teacher Education, Vol 18; Pages 795 to 813.

Bloor, M., & Bloor, T., 2007, The Practice of Critical Discourse Analysis: an Introduction. London: ImprintRoutledge.

Fowler, Roger & Hodge, Bob & Kress, Gunther & Trew, Tony., 1979, Language and Control. London: Routledge.

- Laclau, E. & Mouffe, CH., 1985, *Hegemony and socialist strategy: Towards a radical democratic politics*. London: Verso.
- Lesser, Laurie., 2011, *Persuading Your Audience*, USA: Brandeis University.
- Aghagolzadeh, F., 2005, *Critical Discourse Analysis*. Tehran: Ehmi va Farhangi (Scientific and Cultural). [in persian]
- Aghagolzadeh, F & qiyacian, M., 2006, "Dominant Approaches in Critical Discourse Analysis". *Journal of Language and Linguistics*, number 2, serial 5, Pages 39 to 54. [in persian]
- Aghagolzadeh, F., 2013, *Legal Linguistics: (lawful): A New Approach in Applied Linguistics*", Bukhara, number. 63, Pages 192 to 204. [in persian]
- Alexander, Patricia A; Fives, Helenrose; Buehl, Michelle M; Mulhern, Julie. 2002, *Teaching as persuasion*, *Teaching and Teacher Education*, Vol 18; Pages 795 to 813.
- Baghinipour, M., 2003, *Persuasion and some of its measures: a discussion in critical analysis*. *Language Linguistics*, 19th year, number 1, Pages 67 to 88. [in persian]
- Binger, A., 1997, *Persuasive communication*, translated by Ali Rostami, Tehran: Center for research, studies and assessment of radio and television programs. [in persian]
- Bloo, M. & Bloor, T., 2007, *The Practice of Critical Discourse Analysis: An Introduction*, London: HodderArnold
- Davoudi, G., 2012, "Methods of persuasion". *Scientific and promotional journal of social sciences and media*, number 75, Pages 57 to 87. [in persian]
- Dehghan, M & Karami, A., 2019, "Evidence in the persuasion of the inspector". *Scientific Quarterly Journal of Linguistics*, 12th year, number 36, Pages 281 to 303. [in persian]
- Dehghan, M & Mehrebani, J., 2021, "Representation of the discourse components of lawyers in persuading the judge from the perspective of legal linguistics: a case study of the discourse of criminal cases". *Linguistic essays*, volume 13, number 2, Pages 539 to 562. [in persian]
- Fairclough, N., 1999, *Critical analysis of discourse*. Translated by Fatimeh Shaiste Piran and others, Thehran: Ministry of Culture and Islamic Guidance.. [in persian]
- Fowler, Roger & Hodge, Bob & Kress, Gunther & Trew, Tony., 1979, *Language and Control*. London: Routledge.
- Ghagolzadeh, F., 2005, *Critical Discourse Analysis*. Tehran: Ehmi va Farhangi (Scientific and Cultural). [in persian].
- Ghasemi Asl, Z & Eliasi Mofrad. H., 2020, "Critical Discourse Analysis of Compromise Based on Laclau and Mouffe's Approach, Case Study: okaz Newspaper". *Research in teaching Arabic language and literature*, number 3, Pages 173 to 192. [in persian]

- Haqiqat, S.S., 2008, Political science methodology, Qom: Mofid University. [in persian].
- Hoseinizadeh., M.A, 2003, "Discourse Theory and Political Analysis" Political Science Quarterly, number 28, Pages 181 to 210. [in persian].
- Jorgensen, M. & Phillips, L., 2016, Theory and Method in Discourse Analysis, translated by Hadi Jalili, 7th edition, Tehran: Ney Publishing. [in persian].
- Karai, M.S. & Pozesh Shirazi, A., 2008, "The theory of discourse analysis is an effective tool in understanding and explaining political phenomena". Politics Quarterly, Volume 29, number 3, Pages 339 to 360. [in persian]
- Laclau, E. & Mouffe, CH., 1985, Hegemony and socialist strategy: Towards a radical democratic politics. London: Verso.
- Lesser, Laurie., 2011, Persuading Your Audience, USA: Brandeis University.
- Moghadami, M.T., 2019, "Theory of discourse analysis of Laclau and Mouffe and its criticism". Social Cultural Knowledge Journal, y 2, number 2, serial 6, Pages 91 to 124. [in persian]
- Motawalli., K., 2004, Public thoughts and methods of persuasion, first edition, Behjat Publications[in persian].
- Omidvar, A., 2020, "Analysis of the critical discourse of Ahlam Nasr's poems based on the theory of Lac La and Mouffe". Arabic language and literature, Volume 13, number 2, Pages 78 to 103. [in persian]
- Roger., S., 2015, an introduction to the political thoughts of Antonio Gramsci; Hegemony, revolution and intellectuals, translated by Mohammad Kazem Shojaei, Tehran: Sabzan. [in persian]
- Yarmohammadi., L., 2013, popular and critical discourse analysis, second edition, Tehran: Hermes. [in persian].
- Zaeri, A., & Aghagolzadeh, F. & Ameri, H., 2016, "Description and analysis of lawyers' linguistic and meta-linguistic methods for persuasion in Iran's public courts: analysis of criminal court discourse (legal linguistics)". Linguistic essays, number 40, Pages 139 to 158. [in persian].